

Sammendrag:

Gjesteundersøkelsen 2007

Utenlandske ferie- og forretningsreiser i Norge

Gjesteundersøkelsen 2007 omfatter i prinsippet alle reiser til og fra Norge som foretas av personer som er bosatt utenfor riket, uansett formål og/eller overnattingsmåte. Både ferie- og forretningsreisende er inkludert, og undersøkelsen dekker i 2007 alle som reiser ut av landet med ferge, fly, tog eller på veg med bil, turbuss eller rutebuss. Det gis også en oversikt over cruiseskipstrafikken. Bare de som har fast arbeid i Norge og bor i et annet land, er holdt utenfor, blant annet fordi disse ikke omfattes av det internasjonale *turisme*begrepet.

Året 2007

Totalbildet av trafikken viser at det samlede antallet ankomster i Norge fra utlandet er 5,9 millioner i 2007. Dette tallet omfatter omlag 4,3 millioner overnattingsgjester, nesten 1,3 millioner dagsbesøkende og 332 000 cruisepassasjerer som besøker en eller flere norske havner.

Til tross for en reduksjon i antall dagsgjester (dagsreiser og cruisebesøkende) har antallet ankomster økt med tre prosent i 2007. Det er ankomster fra Nederland, Spania, Østerrike, Polen og Russland som øker mest.

Av overnattingsgjestene er vel en million på forretningsreise og 3,26 millioner på feriereise. Totalt resulterer denne trafikken i 29 millioner utenlandske overnattinger i Norge, en økning på sju prosent fra 2006. Forretningsreisende står for 4,8 millioner og feriegjestene for 24,2 millioner gjestedøgn. 13 millioner gjestedøgn er generert av gjester som brukte fly på reisen, dette er en dobling i løpet av de siste syv år.

Forretningstrafikken er relativt jevnt fordelt over året, mens 72 prosent av feriegjestedøgnene er knyttet til sommersesongen (mai–september).

Ferie- og fritidstrafikken har økt med fem prosent i 2007, målt etter antall ankomster. Det er beregnet en vekst i antall gjestedøgn på sju prosent. Blant de store markedene er det størst vekst for Finland og Nederland, mens blant de litt mindre markedene er veksten i antall gjestedøgn størst fra Russland, Polen og Østerrike. Det er nedgang i antall feriegjestedøgn fra Japan og Storbritannia.

På årsbasis fordeler feriegjestenes overnattinger seg med 30 prosent hos slekt og venner, 23 prosent på hotell etc., 21 prosent på hytte, og 20 prosent på camping (inkludert camping utenfor regulert plass).

Utenlandske feriegjester fra nærmarkedene er ofte "bilturister" (her definert som de som reiser ut av Norge i bil eller turbuss, enten på veg eller med ferge), mens "flyturister" (her definert som de som reiser ut av landet med fly, men også tog eller rutebuss er regnet med) kommer fra Storbritannia og mer fjerntliggende land. Bilturistene og flyturistene representerte henholdsvis 13,8 millioner og 10,4 millioner gjestedøgn. Antall gjestedøgn blant både bilturistene og flyturistene økte med sju prosent i 2007.

Det er beregnet en økning i antall utenlandske bobiler og biler med campingvogn som kom til Norge i 2007, mens antall utenlandske turbusser gikk noe ned.

Det er fortsatt sterk vekst i utenlandsk *forretningstrafikk* til Norge. Storbritannia, Tyskland og USA er de viktigste markedene utenom Skandinavia. Hotell er den viktigste overnattingsformen for utenlandske forretningsreisende. Mange overnatter også i leiligheter og hus som arbeidsgiver stiller til disposisjon.

Dagreiser og cruisetrafikken til Norge har måttet tåle en nedgang i 2007. Det kommer færre finner og svensker på dagsreiser, og antall cruisepassasjerer som har besøkt en eller flere norske havner er redusert med 6 prosent. Nedgangen er tydeligst blant cruisegjester fra Tyskland og USA. Det er imidlertid en liten vekst i antall cruisegjester fra Spania og Italia.

Vintertrafikken

Det kom om lag 1,05 millioner utenlandske overnattingsgjester til Norge i de fire første månedene i 2007, en økning på fem prosent i forhold til året før. Veksten er sterkest blant forretningsreisende, som likevel fortsatt utgjør mindre enn 30 prosent av alle ankomstene i vintersesongen. Også antallet gjestedøgn øker samlet sett med fem prosent.

Tabell A viser en del sentrale omfangstall for vintertrafikken i årene 2005-2007.

Tabell A: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge vintersesongene 2005-2007. Enhet = 1000.

	2005	2006	2007	Endring i % 2006-2007	2007			Tog/rute- buss
					Veg	Ferge	Fly	
Gjester i alt	1 283	1 357	1 405	3	624	263	487	32
Dagsbesøk	339	364	360	-1	250	62	46	3
Overnattingsgjester	944	993	1 045	5	374	200	441	29
– på tjenestereise	259	273	307	12	55	18	226	8
– på privat reise	685	720	738	3	319	182	216	21
Gjestedøgn i alt	5 274	5 518	5 767	5	1 709	1 315	2 595	148
– på tjenestereise	994	1 082	1 284	19	174	116	939	55
– på privat reise	4 280	4 436	4 483	1	1 535	1 199	1 656	93

TØI rapport 928/2007

Ferie- og fritidsreisende

Det er nabolandene Sverige og Danmark som er viktigst for norsk vinterturisme, men Storbritannia og Tyskland er også betydelige markeder. Det store danske

vinterferiemarkedet har vært i stagnasjon/ tilbakegang over flere år, men fortsatt er hver fjerde vinterferiegjest fra Danmark. Det svenske markedet økte med to

Tabell B: Antall gjestedøgn for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland vintersesongene 2002–2007. Enhet = 1000.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Endring i % 2006–2007
I alt	3499	3 602	3 876	4 280	4 436	4 483	1
Sverige	673	762	902	905	980	1 002	2
Danmark	1 318	1 390	1 394	1 378	1 281	1 165	-10
Finland	63	65	63	66	74	85	15
Storbritannia	306	258	288	397	452	421	-7
Nederland	97	85	83	108	122	113	-7
Tyskland	500	521	537	504	520	509	-2
Øvrige land	542	521	609	922	1 007	1 188	18

TØI rapport 928/2007

prosent i 2007, mens antall feriegjestedøgn fra Storbritannia og Nederland gikk tilbake.

Vinteren 2007 kom det om lag 330 000 skiturister til Norge, noe som utgjør 2,2 millioner gjestedøgn. Mange utenlandske skiturister er på gjenbesøk. Halvparten av skituristene fra Sverige og Danmark har vært på skiferie i Norge fem ganger eller mer.

Vel halvparten av skituristene er først og fremst opptatt av alpine aktiviteter, mens en femdel bare ønsker å gå skiturer. En fjerdedel kombinerer disse skiinteressene under sitt norgesopphold.

Sommertrafikken

Tabell C gir et bilde av hovedtrekkene ved den utenlandske trafikken til Norge i månedene mai – september 2007. I alt kom det mer enn 3,16 millioner utenlandske besøkende til Norge denne sommeren. Av disse overnattet vel 2,5 millioner i landet, noe som utgjorde nesten 20 millioner gjestedøgn. Hele 83 prosent av overnattingsgjestene er på feriereise, de øvrige 17 prosent er på forretningsreise. Feriegjestene står for 88 prosent av det samlede antallet gjestedøgn i sommersesongen.

Tabell C: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge sommersesongen 2007. Enhet = 1000.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
Gjester i alt	3 162	1 404	619	1 088	51
- På dagsreise	608	473	90	39	5
- Overnattingsgjester	2 554	931	528	1 049	46
-- herav på tjenestereise	427	70	42	307	7
-- herav på feriereise	2 128	861	486	741	39
Gjestedøgn i alt	19 814	5 489	5 406	8 612	307
- gjestedøgn på tjenestereise	2 307	355	294	1 605	53
- gjestedøgn på feriereise	17 507	5 134	5 112	7 007	254

TØI rapport 928/2007

En stor del av ankomstene om sommeren skjer med bil på vegovergangene mot Sverige og Finland, men her er det mange som er på dagsreise og som ikke overnatter i Norge. Blant overnattingsgjestene kom 41 prosent med fly og 36 prosent på veg. De øvrige ankomstene skjer på ferge (21 prosent) og tog/ rutebuss (2 prosent). Fly er den reisemåten som øker klart raskest.

”Bilturistene” (reisende ut av Norge i bil eller turbuss, enten på veg eller med ferge) kommer primært fra de største og de nærmeste markedene. ”Flyturistene” (reisende ut av landet med fly, tog eller rutebuss) kommer ofte fra Storbritannia og de oversjøiske landene (USA, Japan og andre land utenfor Europa), i tillegg til fra Belgia, Frankrike, Spania, Sveits og Italia.

Strukturen på ferie- og forretningstrafikken om sommeren er ellers svært ulik når det gjelder reisemåter. 70 prosent av utenlandske gjestedøgn blant forretningsreisende i Norge er basert på flyreiser, mot 40 prosent av de ferierelaterte gjestedøgnene.

Antall overnattingsgjester økte med seks prosent sommeren 2007. Gjennomsnittlig oppholdstid var 7,8 netter i 2007 mot 7,7 netter året før, og antall gjestedøgn har økt med åtte prosent. Det kommer flest overnattingsgjester fra Sverige og Tyskland, men det er også mange ankomster fra Danmark, Finland, Storbritannia, Frankrike og USA. Tallet på sommergjester fra Nederland har gått merkbart frem sommeren 2007. Antallet gjester fra Storbritannia viser en økning over flere år. Det er sommeren 2007 også vekst i antallet fra gjester fra Polen og fra ”øvrige land”.

Tabell D: Utenlandske gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2007 etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Enhet = 1000. Gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende.

	I alt	Gj.døgn	Transportmiddel ved utreise			
			Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
I alt	19 814	7,8	5 489	5 406	8 612	307
Sverige	2 180	4,3	1 477	122	432	149
Danmark	1 582	6,8	362	813	383	24
Finland	689	3,5	580	1	105	3
Storbritannia	1 407	7,0	53	231	1 114	9
Nederland	1 503	10,1	496	637	363	7
Belgia	265	9,9	47	40	177	1
Frankrike	859	9,0	161	28	665	5
Tyskland	4 810	10,1	1 277	2 637	876	20
Italia	430	8,4	116	18	291	5
Sveits	304	8,4	76	22	197	9
Østerrike	161	7,8	91	11	57	2
Spania	470	9,0	44	7	417	2
Polen	800	10,6	409	50	341	0
Rusland	301	10,1	90	0	208	3
Europa ellers	1 251	9,3	208	355	671	16
USA	1 387	11,1	0	22	1 345	20
Japan	121	4,6	0	0	119	2
Øvrige land	1 294	9,7	2	412	851	29

TØI rapport 928/2007

Oppholdstiden i Norge varierer mye etter hvor gjestene er bosatt, se tabell D. Mens svenskene og finnene i gjennomsnitt oppholder seg om lag tre-fire netter i Norge, er nederlenderne og tyskerne her i om lag 10 netter. Målt i antall gjestedøgn er Tyskland det klart største enkeltmarkedet, med 4,8 millioner gjestedøgn. Sverige, Danmark, Nederland, Storbritannia og USA representerer også betydelige gjestedøgnsvolumer om sommeren.

Tabell E gir en oversikt over overnattingsmønsteret for all utenlandsk turisttrafikk til Norge i sommersesongene 2005-2007.

Tabell E: Utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge etter overnattingsmåte. Sommersesongene 2005–2007. Prosent. N = antall gjestedøgn i tusen.

	2005	2006	2007
I alt (N)	100 (17 449)	100 (18 388)	100 (19 814)
Hotell	29	26	22
Pensjonat, kro, vanderhjem etc. ²⁾			5
Camping på campingplass	16	17	
Campinghytte på campingplass ²⁾			8
Telt, bobil etc. på campingplass ²⁾			12
Fri camping	5	6	5
Leid hytte	11	15	12
Egen eller lånt hytte	5	4	4
Slekt og venner	23	23	23
Annet	11	9	9

TØI rapport 928/2007

¹⁾ Fordelingen på overnattingsmåte for bussturistene er usikker på grunn av få observasjoner

²⁾ Kategorien "Pensjonat, kro, vandrerhjem etc." er regnet med under "Hotell" i 2005 og 2006, og all camping på campingplass er regnet under ett i 2005 og 2006.

Overnatting på hotell, pensjonat og lignende er den mest vanlige overnattingsformen totalt sett for alle gjestedøgn (27 prosent). Nest viktigste overnattingsform sommeren 2007 er overnatting hos slekt og venner (23 prosent). 20 prosent av overnattingene foregår på en campingplass. Hytte er også mye brukt (16 prosent). Det er små endringer i overnattingsformene fra 2006 til 2007.

Det er imidlertid stor variasjon i overnattingsmønsteret mellom turister fra ulike bostedsland: Svenske feriegjester benytter ofte ikke-kommersielle overnattingsformer som innkvartering hos slekt/venner eller egen/ lånt hytte, mens tyskerne og danskene gjerne er orientert mot camping og leid hytte. Finske og særlig nederlandske turister har høye andeler camping, mens britene har en jevnere fordeling på alle de ulike overnattingsmåtene. Høyest andel overnattinger hos slekt og venner og på hotell har feriegjester fra USA.

Ferie- og fritidsreisende

Sommeren 2007 kom det 2,1 millioner utenlandske overnattingsgjester på feriereise til Norge. Dette er en økning på sju prosent fra 2006. Gjestene tilbringer i gjennomsnitt 8,2 netter her i landet. Dette utgjør mer enn 17 millioner gjestedøgn. Tyskland står for den desidert høyeste andelen av de utenlandske gjestedøgnene, sommeren 2007 beregnet til 26 prosent.

Antallet ”*bilturister*” (reisende ut av Norge i bil eller turbuss, enten på veg eller med ferge) er i 2007 beregnet å ligge seks prosent høyere enn sommeren 2006. 1,35 millioner utenlandske bilturister overnattet minst én natt i Norge og de utgjorde 60 prosent av alle gjestedøgn sommeren 2007. Overnattingsgjestene oppholder seg i gjennomsnitt 7,6 netter i Norge, dette er litt lenger enn sommeren før. Tallet på gjestedøgn er det høyeste som er registrert siden rekordsommeren 1998.

Som i de foregående sesongene, passerer om lag to tredeler av bilturistene grensen på en av vegovergangene ut av landet, mens de øvrige benytter fergeforbindelsene. De sistnevnte har lenger gjennomsnittlig oppholdstid i landet enn dem som krysser grensen på veg. Feriegjester med bobiler og campingvogner velger fortsatt oftere vegene fremfor fergene når de reiser ut av Norge.

Antallet ”*flyturister*” (reisende ut av landet med fly, tog eller rutebuss) var sommeren 2007 ni prosent høyere enn i 2006. 780 000 utenlandske flyturister overnatter minst én natt i Norge og de utgjør 40 prosent av alle gjestedøgnene. Overnattingsgjestene oppholder seg i gjennomsnitt 9,3 netter i Norge sommeren 2007, mot 9,4 netter i 2006. Tallet på gjestedøgn er beregnet til nesten 7,3 millioner. Fly er den reisemåten som øker klart raskest og antall flyrelaterte gjestedøgn har økt med syv prosent i 2007. Veksten i denne trafikken skyldes særlig flere gjester fra Storbritannia og Tyskland.

Forretnings- og tjenestereisende

Forretningstrafikken målt i antall ankomster økte med to prosent sommeren 2007. Forretningsoppholdene i Norge er blitt noe lengre, og veksten i antall gjestedøgn er på 3 prosent. Fly er det dominerende transportmiddel blant forretningsreisende fra utlandet.